

EIGEN KRACHT HELPT GEZINNEN ZELF HUN PROBLEMEN OP TE LOSSEN

FAMILIES ZIJN ZELFREGULERENDE SYSTEMEN

OPVOEDING TOEN MIRJAM BEYERS MET HAAR KINDEREN ZELF IN CONTACT KWAM MET DE HULPVERLENING, MERKTE ZE HOE BELANGRIJK HET WAS DAT JE ALS GEZIN DE CONTROLE BEHOUDT. ZE ZOCHT HOE HET BETER KON EN VOND EIGEN KRACHT. EERST WERD ZE ZELF COÖRDINATOR VAN EIGEN KRACHT CONFERENTIES, ONDERTUSSEN COACHT ZE DE COÖRDINATOREN.

TEKST LIESBETH VAN BRAECKEL | FOTO JAN LOCUS

Mirjam Beyers (EKC.be): "Hulpverleners denken al te vaak dat zij moeten bepalen wat goed is voor een gezin, terwijl het gezin het zélf vaak het best van al weet."

Wat is een Eigen Kracht Conferentie en hoe wordt die voorbereid?

Mirjam Beyers, voorzitter EKC.be: "Wanneer er in een gezin iets misloopt – ruzies, een scheiding of andere problemen – kunnen vrienden en familie bij elkaar komen om samen naar een oplossing te zoeken. Een onafhankelijk coördinator – geen professioneel hulpverlener – helpt met de voorbereiding, geeft informatie en motiveert de familieleden om deel te nemen. Tijdens de conferentie werken familie en vrienden zonder begeleiding een plan uit om het

probleem op te lossen. De coördinator kijkt of het plan veilig en praktisch haalbaar is. Daarna kan de familie er zelf mee aan de slag."

De coördinatoren zijn geen opgeleide hulpverleners. Waarom is dat zo belangrijk?

"Je kijkt door een andere bril. Veel mensen die bij Eigen Kracht terecht komen, zitten al lang in de hulpverlening en zijn het beu. Het is dan een enorme meerwaarde als je kan zeggen dat je geen hulpverlener bent. Als leek kan je ook zeggen: 'Ik weet ook niet wat we moeten doen. Wat denk je zelf dat er moet gebeuren?' Mensen die al lang in hulpverlening zitten, worden passief, geven alles uit handen en wachten af tot iemand hen zegt wat ze moeten doen. Zij voelen zich mislukt en denken dat de hulpverlener het wel beter zal weten."

Hoe reageren mensen als je zegt: 'Ik weet het niet, wat denk jij?'

"De ene keer gaat het al wat vlotter dan de andere. Tijdens hun driedaagse opleiding leren coördinatoren daar wel mee om te gaan. Als iemand beweert geen vrienden of kennissen te hebben, vraag je wie ze zouden bellen als ze een droevig bericht krijgen. Dan geven ze meestal toch oude contacten op die ooit iets betekend hebben in hun leven. Als coördinatoren niet weten wat ze op een bepaalde vraag moeten antwoorden, is mijn standaardantwoord: 'Vraag het aan de familie zelf!' Hulpverleners denken al te vaak dat zij moeten bepalen wat goed is voor een gezin, terwijl het gezin dat zélf vaak het best van al weet. Eigenlijk moet je als coördinator proberen zo weinig

mogelijk te doen. Families zijn zelfregulerende systemen."

Hoe zien hulpverleners de nieuwkomers van Eigen Kracht?

"Aanvankelijk was er een sterk gevoel van concurrentie. Ze waren bang overbodig te worden. Maar nu wordt duidelijk dat er bij Eigen Kracht ook een rol weggelegd is voor de hulpverlener. Ze zijn vaak al lang 'onderweg' met een gezin. Ze zijn dan ook goed geplaatst om bij een conferentie de familieleden te informeren over de mogelijkheden die zij zien. 20% van het plan dat de familie tijdens de conferentie opmaakt, heeft met hulpverlening te maken. 80% gaat over inzet van de familie zelf. Op deze manier kunnen hulpverleners zich focussen op hun kern-

WAT IS DE SLEUTEL TOT DE OPLOSSING?

VRAAG HET AAN DE FAMILIE ZELF.

taken. Nog een voordeel is dat families geen wachtlijsten hebben. Zij kunnen onmiddellijk ingrijpen en zo voorkomen dat problemen verder escaleren. Soms zeggen hulpverleners dat ze zo'n plan ook wel hadden kunnen maken. Maar als het idee van de mensen zelf komt, is er een sterker draagvlak. Een oplossing die je zelf vindt, werkt altijd beter dan een die je wordt opgelegd."

► [Reacties welkom op www.weliswaar.be/forum](http://www.weliswaar.be/forum)

WISSEL VAN DE MACHT EIGEN KRACHT CONFERENTIES

Burgers die hun problemen in eigen handen nemen, dat is de kern van de 'Family Group Conference'. Het fenomeen ontstond eind jaren '80 in Nieuw-Zeeland en heeft intussen de wereld veroverd. Rob van Pagée is een van de bezielers van de Eigen Kracht Conferenties in Nederland.

TEKST STEFANIE VAN DEN BROECK | FOTO BOB VAN MOL

Hoe zijn de Eigen Kracht Conferenties ontstaan?

"In Nieuw-Zeeland belandden er eind jaren '80 heel wat kinderen van etnische minderheden in de bijzondere jeugdzorg, terwijl dat vaak niet nodig bleek. De Maori's protesteerden. Ze konden niet langer verdragen dat de sociale diensten zomaar hun kinderen wegnamen. Ze wilden zelf een oplossing vinden, in hun ruime familiekring. De regering heeft zich daarover gebogen en heeft het systeem van de 'family group conference' in 1989 in een wet gegoten. Vanaf dat moment mochten de burgers eerst zelf een plan opstellen om hun probleem op te lossen. Zij werden het begin van de oplossing."

Het gaat dus om empowerment?

"Absoluut. Het is een wissel van de macht, een hele verschuiving in het systeem van de hulpverlening. En het viel op dat die mensen niet vroegen om hun kinderen in een 'bosrijke omgeving' te plaatsen, een favoriete oplossing van hulpverleners. Nee, de familieleden bleken heel veel zelf te kunnen oplossen. Neem nu een kind dat wordt mishandeld door zijn stiefvader. In de klassieke hulpverlening zou dat kind overgeplaatst worden naar een instelling of een pleeggezin. Maar waarom kan een oma er niet voor zorgen, met de hulp van ooms en tantes? In het klassieke systeem zou die

oma al snel afgekeurd worden, wegens te oud of te ziek. Maar de familie zelf vindt dat vaak wel een goede oplossing."

De Eigen Kracht Conferenties zorgen voor méér oplossingen?

"Ze is geen concurrentie voor de klassieke hulpverlening, maar een verbreding. Als we de families zelf laten zoeken naar een oplossing, is het netwerk groter. Gemiddeld zitten er dertien mensen in een conferentie. Er zijn meer oplossingen mogelijk, op maat van de familie."

► [Lees het volledige interview met Rob van Pagée op www.weliswaar.be.](http://www.weliswaar.be)

Rob van Pagée: "Eigenlijk gaan we terug in de tijd, vóór al die organisaties de problemen uit handen van de burger namen. Toen werd er ook in de ruime familiekring naar een oplossing gezocht."